

PATRIARHIA ROMÂNĂ
Sectorul Cultură, Pictură și Restaurare
Comisia de Pictură Bisericească

organizează în parteneriat cu

SECRETARIATUL DE
STAT PENTRU CULTE

CONFERINȚA NAȚIONALĂ

UNITATE DOGMATICĂ ȘI SPECIFIC NAȚIONAL ÎN PICTURA BISERICESCĂ

PALATUL PATRIARHIEI
13–16 NOIEMBRIE 2022

LUNI, 14 NOIEMBRIE:
Pictură Bisericească

*Schimbarea la Față (frescă),
Biserica Mântuleasa din București*

MARȚI, 15 NOIEMBRIE:
Restaurare | Arhitectură

EDIȚIA a IX-a

Lumina isihastă în arta bisericească. Slava lui Hristos pe Muntele Tabor și aureola sfinților

Lumina ZIARUL

PATRIARHIA ROMÂNĂ

SECTORUL CULTURĂ, PICTURĂ ȘI RESTAURARE
COMPONENTA PICTURĂ
COMISIA DE PICTURĂ BISERICESCĂ

CONFERINȚA NAȚIONALĂ UNITATE DOGMATICĂ ȘI SPECIFIC NAȚIONAL ÎN PICTURA BISERICESCĂ

- Ediția a IX-a -

*Lumina isihastă în arta bisericească. Slava lui
Hristos pe Muntele Tabor și aureola sfinților*

PALATUL PATRIARHIEI

13-16 noiembrie 2022

CONCEPT

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
DESCRIEREA EVENIMENTULUI	3
Argument.....	3
Tema conferinței	4
Perioada și locul desfășurării conferinței	4
Secțiunile conferinței.....	4
Scopul conferinței	4
Obiectivele conferinței	5
Înscrierea participanților	5
PROGRAMUL GENERAL AL CONFERINȚEI.....	6
REZULTATE AȘTEPTATE ȘI IMPACTUL EVENIMENTULUI	7
ECHIPA DE ORGANIZARE	8

INTRODUCERE

Potrivit temei nr. 1785/21.02.2022, în calendarul evenimentelor organizate de către Comisia de Pictură Bisericească (CPB) în anul 2022, este inclusă și Conferința Națională *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească*, ediția a IX-a.

Conferința este un eveniment organizat anual de către Comisia de Pictură Bisericească, care dorește să reunească specialiștii aflați în evidențele CPB, precum și alți specialiști consacrați în domeniile artei bisericești: restauratori, sculptori, vitraliști, arhitecți, istorici de artă etc.

Această ediție a conferinței dorește să reprezinte o continuare a demersurilor făcute la ediția din anul 2021, care a pus bazele realizării *Îndrumătorului iconografic pentru pictorii bisericești și pentru slujitorii sfintelor altare și Normativului pentru restaurarea patrimoniului bisericesc aflat în cult*, aflate pe agenda de lucru a Comisiei de Pictură Bisericească. Prin tema prezentei ediții – *Lumina isihastă în arta bisericească. Slava lui Hristos pe Muntele Tabor și aureola sfinților* –, comunicările științifice și dezbaterile vor fi structurate în jurul tematicii *Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anului comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț* din Patriarhia Română.

DESCRIEREA EVENIMENTULUI

Argument

Conferința Națională *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească* este organizată de Patriarhia Română, prin intermediul Sectorului Cultură, Pictură și Restaurare, Componenta Pictură, Comisia de Pictură Bisericească. Aceasta se desfășoară anual, reunind ierarhi, preoți, specialiști înscriși în evidențele CPB, profesori și studenți din cadrul facultăților de profil și alte persoane interesate de artele bisericești, respectiv patrimoniul național eclezial.

Ediția a IX-a a conferinței, prin tema *Lumina isihastă în arta bisericească. Slava lui Hristos pe Muntele Tabor și aureola sfinților*, își propune să răspundă dintr-o perspectivă interdisciplinară (istorică, teologică și artistică) unor necesități resimțite în domeniul picturii și restaurării bisericești și, totodată, să pună în evidență importanța funcției liturgico-dogmatice a patrimoniului religios prin

punerea în discuție a unor reguli practice și principii de bază necesare în domeniul artelor bisericești și al restaurării.

Totodată, abordarea interdisciplinară a conferinței – alăturarea disciplinelor istoria artei, arhitectură, pictură și conservare-restaurare – reprezintă un bun prilej de expunere și dezbateri a problemelor întâmpinate de specialiști în demersul de înțelegere, îmbogățire și conservare a patrimoniului național bisericesc, precum și de promovare a acestuia în societatea contemporană.

Tema conferinței

Lumina isihastă în arta bisericească. Slava lui Hristos pe Muntele Tabor și aureola sfinților

Perioada și locul desfășurării conferinței

Lucrările Conferinței Naționale *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească*, ediția a IX-a, se vor desfășura în zilele de 14 și 15 noiembrie 2022, în Aula Magna Teoctist Patriarhul a Palatului Patriarhiei.

Secțiunile conferinței

• Luni, 14 noiembrie 2022:

- 1) *Sesiunea de deschidere;*
- 2) *Secțiunea Pictură Bisericească*, cu tema „Tradiție și înnoire în pictura bisericească”;

• Marți, 15 noiembrie 2022:

- 3) *Secțiunea Restaurare*, cu tema „Restaurarea patrimoniului religios: dezbateri, norme, dimensiune liturgică”;
- 4) *Secțiunea Arhitectură*, cu tema „Lăcașul de cult ortodox – loc al întâlnirii dintre teologie și artă”.

Scopul conferinței

Acest eveniment urmărește implicarea activă a specialiștilor din domeniul artelor ecleziale și a restaurării, ca demers interdisciplinar coerent și stăruitor de conștientizare a necesității protejării, promovării și îmbogățirii patrimoniului național bisericesc, precum și ca demers de actualizare a cunoștințelor specialiștilor înscriși în evidențele CPB.

Obiectivele conferinței

- Continuarea demersului privind realizarea unui *Îndrumător iconografic pentru pictorii bisericești și pentru slujitorii sfintelor altare și a unui Normativ pentru restaurarea patrimoniului bisericesc aflat în cult;*
- Asigurarea unui cadru de dezbateri pentru specialiștii din domeniul artelor bisericești, restaurării, arhitecturii și istoriei artei;
- Crearea unui mediu propice de interacțiune a specialiștilor autorizați de către Comisia de Pictură Bisericească pentru actualizarea și îmbogățirea cunoștințelor din domeniul artelor bisericești și al restaurării;
- Evidențierea importanței funcției liturgico-dogmatice a patrimoniului religios și creșterea gradului de conștientizare asupra acestui subiect în rândul specialiștilor;
- Diseminarea lucrărilor științifice expuse în cadrul conferinței prin tipărirea volumului aferent conferinței.

Înscrierea participanților

Înscrierile pentru participarea la eveniment se fac accesând formularul online de la următorul link: <https://forms.gle/Zkr3HQSEVLSs8FGp6>

PROGRAMUL GENERAL AL CONFERINȚEI¹

Conferința Națională *Unitate dogmatică și specific național în pictura bisericească* va avea loc în perioada 13-16 noiembrie 2022.

Programul general al evenimentului va fi următorul:

Ziua 1: duminică, 13 noiembrie 2022

- Sosirea și cazarea conferențiarilor și invitaților speciali care nu locuiesc în București;

Ziua 2: luni, 14 noiembrie 2022

- Sesiunea de deschidere a conferinței, care va debuta prin Cuvântul Preafericitului Părinte Patriarh DANIEL, urmat de discursul oficialităților invitate;
- Prezentarea lucrărilor științifice și sesiunea de dezbateri tematice din cadrul secțiunii 1) *Pictură Bisericească*;

Ziua 3: miercuri, 15 noiembrie 2022

- Prezentarea lucrărilor științifice și sesiunea de dezbateri tematice din cadrul secțiunilor 2) *Restaurare* și 3) *Arhitectură*;

Ziua 4: joi, 16 noiembrie 2022

- Plecarea invitaților.

---

¹ Programul detaliat va fi publicat ulterior.

REZULTATE AȘTEPTATE ȘI IMPACTUL EVENIMENTULUI

- Stabilirea unui cadru comun de dialog interdisciplinar între specialiștii prezenți la conferință, pentru o colaborare eficientă, în folosul patrimoniului bisericesc;
- Continuarea dialogului dintre specialiști privind realizarea *Îndrumătorului iconografic pentru pictorii bisericești și pentru slujitorii sfintelor altare*;
- Continuarea dialogului dintre specialiști privind realizarea *Normativului pentru restaurarea patrimoniului bisericesc aflat în cult*;
- Asigurarea unui cadru de dezbateri pentru specialiștii din domeniul artelor bisericești, restaurării, arhitecturii și istoriei artei;
- Crearea unui mediu propice de interacțiune a specialiștilor pentru actualizarea și îmbogățirea cunoștințelor din domeniul artelor bisericești și al restaurării;
- Creșterea gradului de conștientizare asupra importanței funcției liturgico-dogmatice a patrimoniului religios în rândul specialiștilor;
- Diseminarea lucrărilor științifice expuse în cadrul conferinței prin tipărirea publicației conferinței;
- Reliefaarea unei cooperări interinstituționale.

ECHIPA DE ORGANIZARE

Nicolae HRITȚU, consilier patriarhal, coordonator

Pr. asist. univ. dr. Silviu TUDOSE, teolog, membru CPB

Ștefan IONESCU-BERECHET, istoric de artă, membru CPB

Adrian BOTEA, pictor bisericesc, membru CPB

Daniel CODRESCU, pictor bisericesc, membru CPB

Ioan MOLDOVEANU, pictor bisericesc, membru CPB

Nicolae-Marian CATRINA, restaurator, membru CPB

Cătălin PALAMARIU, restaurator, membru CPB

Monahia dr. Atanasia VĂETIȘI, istoric de artă, consultant

Ioan POPA, pictor bisericesc, consultant

Alexandru NICOLAU, pictor bisericesc, consultant

Alexandra-Maria PIPER, inspector de specialitate, secretar CPB

Ala APOSTOL, Inspector de specialitate, secretar CPB

Theodora PUESCU, inspector de specialitate, secretar CPB

Alexandra-Corina BÎRSAN-MITITELU, inspector de specialitate, secretar
CPB